

خبر

علت اصلی اجرا نشدن قانون هوای پاک چیست؟

مدیرعامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران با بیان اینکه بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، قانون هوای پاک به صورت کامل اجرایی نشده است و برخی دستگاه‌ها در اجرای تکالیف دچار مشکل شده‌اند، اظهار کرد: نحوه تأمین منابع مالی، یکی از علت‌های اصلی عدم اجرای برخی مفاد این قانون است.

به گزارش ایسنا قانون هوای پاک از سال ۹۶ جایگزین قانون «نحوه جلوگیری از آلودگی هوا» شد. این در ۳۴ ماده و ۳۹ تبصره تصویب شده است. در قانون هوای پاک حدود ۱۷۶ (تکلیف - دستگاه) احصا شده است. تکلیف - دستگاه یعنی موضوعی مانند نوسازی حمل و نقل عمومی متوجه چندین دستگاه است که این موارد احصا است. این قانون بر اساس ۳۴ ماده خود ۲۱ دستگاه اجرایی ازجمله وزارت کشور، وزارت نفت، وزارت نیرو، نیروی انتظامی، شهرداری، صدا و سیما و.. را مکلف کرده است که هر یک به تناسب وظایف خود، اقداماتی را برای کنترل آلودگی هوا در کشور اجرایی کنند.

سید محمد میرزایی قمی درباره علت اجرا نشدن برخی مواد قانون هوای پاک به ایسنا گفت: نحوه تأمین منابع مالی، یکی از علت‌های اصلی عدم اجرای برخی از مفاد این قانون است چراکه این موضوع در خود قانون هوای پاک به‌صورت مشخص معلوم و در آمدهای زیادی در این قانون برای اجرا تعیین نشده است.

مدیرعامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران تأکید کرد: بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس از بین ۵۶ ماده مندرج در قانون هوای پاک و آئین نامه نین آن، ۲۲ ماده اجرای ضعیف داشته‌اند و وضعیت اجرای تنها ۱۷ ماده خوب برآورد شده است که به نظر می‌رسد بخش عمده‌ای از این عملکرد دستگاه‌های اجرایی مربوط به عدم تحقق تخصیص بودجه‌های عملیاتی متناسب و مورد نیاز با تکالیف مقرردر قانون هوای پاک است.

وی به ذکر مثالی پرداخت و گفت: محقق نشدن نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی که حتی در اسناد بالادستی نیز به آن اشاره شده است، اسقاط خودروهای فرسوده و نظارت بر خودروهای در حال تردد چه از بعد معاینه فنی و چه از منظر محدودیت‌های ترافیکی ارتباطی به ایرادات قانون هوای پاک ندارد. محدودیت‌های ترافیکی و معاینه فنی در شهر تهران به‌خوبی اجرا می‌شود اما در برخی شهرها به این موضوعات توجه کافی نمی‌شود.

مدیرعامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران درباره راهکارهای کاهش آلودگی هوا اظهار کرد: مسأله آلودگی هوا موضوعی نیست که یکی دو روزه حل شود چراکه با اثبات تکالیف در اجرای قانون هوای پاک مواجه هستیم بنابراین حل این مشکل زمان مقتضی خود را نیاز دارد. با این حال باید اقداماتی انجام داد. می‌تواند برنامه‌های بلندمدت در قالب توسعه حمل و نقل برقی و پاک، اصلاح کیفیت سوخت، وضعیت آلایندگی صنایع و نیروگاه‌ها در اولویت باشد و در کنار آن برنامه‌های کوتاهمدت با اصلاحی برای کاهش اثرات آلودگی هوا داشت که از جمله آن‌ها می‌توان به نصب فیلتر دوده روی اتوبوس‌ها، تعویض کاتالیست و ایجاد محدودیت‌های تاکسی برقی، ۱۰ هزار دستگاه ون برقی و ۱۰۰ هزار دستگاه اتوبوس برقی، ۱۰ هزار دستگاه تاکسی برقی، ۱۰ هزار دستگاه ون برقی و ۱۰۰ هزار دستگاه موتورسیکلت برقی در بخش حمل و نقل عمومی در شهر تهران مشغول به فعالیت خواهند شد.

میرزایی قمی در خاتمه خاطرنشان کرد: یکی از راهکارهای اصلی کاهش آلودگی هوا برقی سازی ناوگان است و شهرداری تهران در این خصوص برنامه های موثری دارد، به‌طوری که ۱۰۰۰ دستگاه اتوبوس برقی، ۱۰ هزار دستگاه تاکسی برقی، ۱۰ هزار دستگاه ون برقی و ۱۰۰ هزار دستگاه موتورسیکلت برقی در بخش حمل و نقل عمومی در شهر تهران مشغول به فعالیت خواهند شد.

به نام مردم به کام ملاکان

باید گفت که سیاستگذاری غلط دهه ۸۰ در حوزه تخصیص زمین حومه‌ای به قصد ساخت مسکن دولتی، به کام ملاکان تمام شد و رفته رفته، معماری فیزیکی نواحی روستایی کشور با توجه به افزایش موج خرید و فروش زمین‌های آن به منظور ساخت ویلا و خانه‌های استراحتی، تحت تحولات جدی قرار گرفت. این تحولات به ویژه در اطراف مراکز شهری عمده ایران مشهود است و تأثیرات متعددی را در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی به دنبال دارد.

به گزارش اقتصاد ۲۴، در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاران بزرگ مسکن با چشم‌انداز کم‌ریسک و بازده بالا به سمت خرید اراضی روستایی متمایل شده‌اند، به ویژه پس از تجربه افزایش چشمگیر قیمت‌های مسکن در مراکز شهری، که در تهران به بیش از ۷ برابر و در سایر شهرهای کشور به حدود ۳ برابر رسیده است.

با کاهش سرانه اراضی کشاورزی از ۴۵۰۰ متر مربع به حدود ۱۸۰۰ متر مربع در دهه اخیر، نگرانی‌های جدی در زمینه تولید مواد غذایی و جابجایی جمعیت از مناطق روستایی به شهری مطرح شده است. این مسائل بی‌توجهی به اهمیت استراتژیک اراضی کشاورزی و نیز اهمال نقش کشاورزان در تأمین امنیت غذایی کشور را نشان می‌دهد.

در بُعد اجتماعی، اثرات این تغییرات بر فرهنگ و

ارزش‌های روستاییان و همچنین تغییر الگوی رفتاری و اقتصادی آن‌ها نیز قابل ملاحظه است. همانطور که تحقیقات اشاره دارد، رویکرد سرمایه‌گذاران نسبت به ساخت ویلا در مناطق روستایی، به ویژه در استان‌هایی همچون مازندران و گیلان، باعث شده که ارزش‌های سنتی و فرهنگی جوامع روستایی تحت تأثیر قرار گیرد. همچنین با تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی به مناطق استراحتی و تفریحی، کمربند سبز اطراف شهرهای بزرگ تهدید می‌شود. این وضعیت، برای محیط‌زیست شهری منجر به افزایش آلودگی هوا و کاهش کیفیت زندگی شهروندان خواهد شد.

تأثیرات اقتصادی ضربه به اقتصاد روستاها

وقتی بر سکوی شمالی کشور فرود می‌آییم، مشاهده سبزینگی ممتد زمین که در بخش‌هایی عریان شده، این باور را در ما تقویت می‌کند که کویر در کالبد جنگل دمیده است. بیش از ده سال است که زمین‌خواری و در نهایت محو شدن طبیعت بکر از روستاها، با هجوم سرمایه‌داران

و برخی ارگان‌ها، نه تنها بخش بزرگی از پوشش طبیعی این مناطق را به اغما برده بلکه بر اقتصاد این مناطق نیز سایه افکنده که سرزیتتر برخی از آن‌ها به شرح زیر است:

کاهش منابع زمینی برای زراعت و دامداری؛ یکی از اصلی‌ترین تأثیرات ویلاسازی در مناطق روستایی، کاهش منابع زمینی مورد استفاده برای زراعت و دامداری است. این تغییرات منجر به کاهش تولید محصولات کشاورزی و افزایش وابستگی به واردات می‌شود. به عبارت دیگر، این اقتصاد روستاها را ضعیف‌تر می‌کند.

افزایش هزینه‌ها و تورم منطقه‌ای؛ ویلاسازی معمولاً به افزایش قیمت‌های زمین و خدمات در مناطق روستایی منجر می‌شود. این امر به تورم منطقه‌ای انجامیده و هزینه زندگی را برای مردم روستاها افزایش می‌دهد.

اختلاف اقتصادی؛ ویلاسازی باعث افزایش اختلاف اقتصادی در منطقه می‌شود. افرادی که قادر به ساخت ویلا هستند، به عنوان طبقه اقتصادی بالاتر در جامعه معرفی می‌شوند. این امر تأثیرات اجتماعی و فرهنگی را نیز تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

تغییرات در تقسیم‌بندی زمین‌ها؛ ویلاسازی معمولاً باعث تغییر در تقسیم‌بندی زمین‌های روستایی می‌شود. این تغییرات می‌تواند به تدریج از منابع طبیعی روستاها و بوم‌شناسی منطقه تخریبی راه یابد.

ابعاد اقتصادی کوه‌خواری و زمین‌خواری با تأکید بر ویلاسازی
ارزش زمین: طبق گزارش‌های مختلفی که توسط سازمان مسکن و شهرسازی ایران منتشر شده است، قیمت زمین‌هایی که در مناطق نزدیک به شهرها قرار دارند (به خصوص مناطق شمالی مانند گیلان و مازندران) در سال‌های اخیر بین ۲۰ تا ۴۰ درصد افزایش یافته است. کاهش تولیدات کشاورزی: طی دو دهه اخیر برخی از مناطق روستایی که مورد توجه برای ویلاسازی قرار گرفته‌اند، بیش از ۲۰ درصد کاهش در تولید محصولات کشاورزی نشان داده‌اند.

مهاجرت به شهرها: با ساخت ویلاها و کاهش فرصت‌های شغلی در بخش کشاورزی، نرخ مهاجرت از روستا به شهر افزایش یافته

زمین‌خواران زندگی روستانشینان را به سنگر اقتصادی بدل کردند

جنگ زمین، مرگِ سبز

گروه جامعه- ما برای سکونت، در هر نقطه از این مرز و بوم آزاد هستیم، به این معنا که هیچ قانونی وجود ندارد که به مدیریت جریانات مهاجرت و جلوگیری از بیروجران‌های ناشی از آن بپردازد. عملاً، اهالی ایران چه از روی نیاز و چه از روی تمایل، در هر زمانی که بخواهند می‌توانند محل سکونت خود را تغییر دهند. این آزادی مهاجرت اما، گرچه به نظر می‌رسد که ساده است، ولی عواقب بیچیده‌ای در حوزه‌های اقتصاد، سیاست، اجتماع، فرهنگ، محیط زیست و توسعه منطقه‌ای به دنبال دارد. برای درک عمیق‌تر موضوع، شاید بهتر باشد ذره‌بین مان را، روی اقتصاد روستاها بگیریم. اقتصادی که طی دو دهه اخیر، با بالا گرفتن تب زمین‌خواری با هدف ویلاسازی، به بحران رسیده است. در این میان، افزایش هزینه زندگی در روستاها که مدتی است تیرخا خیار شده، تنها نوک کوه یخ است! به این دلیل ابتدا به صورت اجمالی، کلی‌ترین چالش‌های اقتصاد روستاها در سایه کوه‌خواری و زمین‌خواری را برمی‌شماریم و بعد به جزئیات می‌رسیم.

مقابله با این پدیده، قوانینی نظیر قانون ثبت که در سال ۱۳۱۰ مصوب شد، تدابیر انتظامی ایجاد کرد. این قانون به کنترل افرادی می‌پردازد که مالکیت دیگران را به صورت تصنعی ادعا کرده و برای آن سند صادر می‌کنند.

همچنین اجرای قانون کاداستر که به تفصیل ثبت مشخصات زمین و ملک و مشخصات کامل مالکان را در سند‌های تک برگ مورد تأیید قرار می‌دهد، می‌تواند به کاهش جرائم مرتبط با امور ملکی کمک کند، اما باید توجه داشت که اجرای این قوانین اغلب در لطفه انجام شده و یا اصلاً اجرا نمی‌شود، که این امر تا به امروز چالش‌هایی در مبارزه با پدیده زمین‌خواری ایجاد کرده است.

مسائل اجرائی در کشاورزی شمال کشور

متأسفانه، یکی از چالش‌های مهمی که در حوزه کشاورزی در سه استان شمالی ایران وجود دارد، تخریب منابع طبیعی نظیر جنگل‌ها و مزارع به دلیل جاگزینی آن‌ها با ویلاسازی است. آمارها نشان می‌دهد که در هر ثانیه ۳۶۰ متر مربع از مناطق جنگلی و مراتع کشور تخریب می‌شود. هر ۵ سال یک میلیون هکتار از جنگل‌های ایران از بین می‌رود. به عبارت دیگر، تخریب منابع طبیعی از جمله جنگل‌ها و مزارع به دلیل ویلاسازی به یکی از مشکلات جدی در این مناطق تبدیل شده است. این مسئله تأثیرات منفی زیادی بر محیط زیست و پایداری منابع طبیعی دارد. به عنوان یک نمونه، مازندران تقریباً دیگر ساحلی ندارد و تنها ۴ درصد سواحل شمالی کشور به این نعلق دارد.

اطلاعات نشان می‌دهد که نزدیک به ۷۰ درصد از تمام خانه‌های مازندران ویلا هستند. این وضعیت نشان‌دهنده افزایش تقاضای غیربومی برای ساخت و خرید ویلاها در منطقه شمال کشور است. به عبارت دیگر، افزایش ویلاسازی و جایگزینی اراضی کشاورزی و جنگلی با ویلاها منجر به تخریب منابع طبیعی، کاهش توازن زیست‌محیطی و افزایش تنش‌های زیست‌محیطی در این مناطق شده است.

این موضوع نیازمند توجه و برنامه‌ریزی جدی برای حفاظت از منابع طبیعی این مناطق و حفظ کشاورزی پایدار در آن‌ها است.

تورم روستا بیشتر است؟

بر اساس گزارش گزارش مرکز آمار ایران در تیر سال جاری، نرخ تورم سالانه در مناطق شهری به ۴۶.۱ درصد و در مناطق روستایی به ۴۶.۸ درصد رسیده است، افزایشی که ابعاد آن قابل توجه است. به نظر می‌رسد علت اصلی این تورم به وضوح به نوسانات قیمتی در بخش غذا و خوراکی مربوط باشد. در مناطق شهری و روستایی، این بخش با ضریب تأثیر ۷۹.۴ درصد و ۸۲.۶ درصد تأثیرگذارتر عنصر محسوب می‌شود، اما سوال اصلی این است که چرا مناطق روستایی بیشتر تحت تأثیر قرار دارند؟

رفع نشده و سهمیه‌بندی شده است. عرضه شیرخشک با ارائه کدملی امکان‌پذیر است که با تکیه بر این موضوع، اتباع به دلیل نداشتن کدملی از دریافت شیرخشک محروم هستند. شیرخشک به اتباع با کارت اقامت هم داده نمی‌شود، زیرا در سامانه تیکت فقط با کدملی ثبت می‌شود. این مشکل فقط مربوط به اتباع نیست، زیرا ایرانی‌هایی که به اقتضای شرایط (عدم ثبت رسمی ازدواج، ازدواج قومی) کدملی دریافت نکرده‌اند و حالا با مشکل روبه‌رو شده‌اند.

کارشناس حوزه دارو درباره‌ی افراد فاقد کدملی و مشکلات آن‌ها اضافه می‌کند: «کمبود شیرخشک فقط مربوط به اتباع خارجی نیست که پس از استان‌هایی که ازدواج قومی و قبیله‌ای رواج دارد کودکانی فاقد کد ملی که تعداد کمی هم نیستند حضور دارند. این مسئله برایشان مشکل ساز شده است به‌علاوه بچه‌های شیرخوارگاه در فرایند زمانی ثبت شناسنامه و تا دریافت کد ملی از دریافت شیرخشک محروم می‌شوند، چون کدملی ندارند.»

راه‌حل پیشنهادی جایگزین دریافت کدملی

پیگیری‌های خبرگزاری خبرآنلاین از سید جلیل میرمحمدی، عضو کمیسیون بهداشت مجلس بازدم به یک جواب رسید: «اطلاعی ندارم.»
طاهری، اما راه‌حلی پیشنهاد می‌دهد: «در استان‌های مهاجرپذیر و استان‌هایی مانند خراسان جنوبی، شمالی و سیستان‌وبلوچستان در بعضی داروخانه‌های منتخب در شهرهای این استان‌ها که آمار کودکان ایرانی فاقد کدملی و کودکان مهاجر بیشتر است سهمیه شیرخشک بیشتری اختصاص بدهند تا بدون دریافت کد ملی و ثبت در سامانه به خانواده‌ها عرضه شود.»

جامعه

خبر

آخرین وضعیت HIV در کشور

بنابر اعلام مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، اگرچه ۸۱ درصد کل موارد HIV در کشور را مردان و ۱۹ درصد را زنان تشکیل می‌دهند، اما الگوی راه انتقال و درصد ابتلای زنان و مردان در سال‌های اخیر تغییر کرده است.

به گزارش ایسنا، HIV یک بیماری عفونی قابل کنترل و درمان است که مخصوص گروه یا قشر خاصی نیست و از سه طریق تزریق خون و فرآورده‌های خونی آلوده، تماس جنسی پرخطر و همچنین از طریق مادر آلوده به کودک منتقل می‌شود. با تشخیص و درمان به موقع این بیماری عفونی، می‌توان از شدت آن و رسیدن به مرحله ایبز جلوگیری کرد؛ بنابراین به شرط پایدندی به درمان، HIV دیگر بیماری‌کشنده‌ای نیست؛ هرچند که ابتلا به عفونت HIV هیچ علامتی ندارد و فرد مبتلا می‌تواند تا سالیان متمادی بدون هیچ مشکلی به زندگی خود ادامه دهد.

تنها راه تشخیص HIV انجام آزمایش خون است که آن هم ممکن است در چند ماه اول ورود ویروس به بدن به شکل کاذب منفی باشد. از این رو لازم است تا اگر فردی به دلیل یک رفتار پرخطر، شک به ابتلا به HIV داشت حتماً به مراکز مشاوره بیماری‌های رفتاری وزارت بهداشت مراجعه کند که آدرس این مراکز در پایگاه اطلاع رسانی وزارت بهداشت آمده است.بنابر اعلام دفتر مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، کل موارد ثبت شده مبتلا به HIV (موارد زنده و فوت شده) در کشور تاکنون ۴۶ هزار و ۳۲۰ نفر بوده است که مرگ ۲۲ هزار و ۴۱۵ نفر آنها شده است و ۵۲۶۶ نفر نیز برای دریافت خدمات به مراکز ارائه دهنده خدمت مراجعه نکرده‌اند.

تا پایان شش ماهه اول سال ۱۴۰۲ از بین افراد مبتلا به HIV شناسایی، ثبت و گزارش شده؛ تعداد ۲۳ هزار و ۹۰۵ نفر زنده هستند که از این تعداد ۱۸ هزار و ۶۳۹ نفر خدمات مربوط به مراقبت و درمان HIV را دریافت کرده‌اند و تعداد ۱۷ هزار و ۷۱۱ نفر تحت درمان قرار دارند.

بر اساس نظام جامع مدیریت داده‌های الکترونیک HIV کشور؛ اگرچه ۸۱ درصد کل موارد را مردان و ۱۹ درصد را زنان تشکیل می‌یابد، خانوارهای شهری با داشتن درآمد بیشتر، قادر به تحمل این نوسانات هستند، در حالی که در مناطق روستایی تحمل کمتری وجود دارد. در نهایت، با توجه به این گزارش و تحلیل‌ها، می‌توان نتیجه گرفت که عوامل مختلفی، از جمله نبود زیرساخت‌های مناسب، وابستگی اقتصادی به کشاورزی و تفاوت‌ها در قدرت خرید، باعث شده تورم در مناطق روستایی نسبت به مناطق شهری بیشتر باشد.

گردشگری روستاها، طرحی از پیش مغلوب

آنچه تا این بخش از گزارش گفته شد در نهایت منجر به برخی طرح‌ها در جهت حفظ و نگهداری روستاهای کشور برای «جلوگیری از تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی، مهاجرت معکوس و کاهش تبعات خشکسالی» شد که آخرینش طرح «راه‌اندازی روستای گردشگری» در دولت سیزدهم بود. طبق گزارش ندیای اقتصاد، این طرح به دلیل عدم توجه به مقابله با روستاخواری در واقع نوعی اقدام فرعی در حوزه توسعه گردشگری روستایی یا همان پاتک مشقی در این حوزه محسوب می‌شود به‌طوری که در صورت برطرف نشدن این خطای دید، عملاً روستاغردی نیز شکل نخواهد گرفت.
در واقع، چراغ سبز محلی به روستاخواری از طریق شیوع گسترده تغییر کاربری اراضی جنگلی و کشاورزی به خصوص در نواحی و روستاهای خوش و آب و هوا در اطراف پایتخت و استان‌های شمالی، از سال‌های گذشته تاکنون موجب رواج سرمایه‌گذاری‌های غیرمولد و روستاخواری‌های گسترده برای ساخت و نگه‌داری ویلاهای شخصی شده است. در کنار این چراغ سبز، به دلیل آنکه ویلاسازی و ویلاداری در این مناطق برای سرمایه‌گذاران غیربومی هیچ هزینه‌ای نداشته است، روستاخواری به‌شدت و به نفع ساخت‌وسازهای شخصی گسترش یافته است.به این ترتیب به نظر می‌رسد سریال این قتل سبز در روستاها کمکان در سطوح اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست‌محیطی قربانی بگیرد.

شیرخشک سهمیه‌بندی با افزایش قیمت ۴۰ درصدی

حذف اتباع و ایرانی‌های بدون شناسنامه از شیرخشک

افزایش قیمت شیرخشک ایرانی و خارجی

محصولات بعد از مدتی ناپایی وقتی دوباره روانه بازار می‌شوند با افزایش قیمت همراه بوده‌اند. شیرخشک هم از این قانده مستثنی نبوده است البته قیمت شیرخشک با ارائه کد ملی یا بدون آن تفاوتی نیست.
یک متصدی داروخانه به خبرآنلاین می‌گوید: «هزینه شیرخشک افزایش قیمت ۴۰ درصدی داشته است. شیرخشک ایرانی آبتامیل، نان و بیلاک از قیمت ۴۰۰ هزار تومان به ۷۰۰ الی ۸۰۰ هزار تومان رسیده است.»

این متصدی در توضیح قیمت شیرخشک‌های وارداتی اضافه می‌کند: «شیرخشک‌های وارداتی در داروخانه‌ها موجود است، اما قیمت آن بالاست و مردم توان خرید ندارند. شیرخشک بیتامین چونپور قیمت‌اش ۱۷۰ بود و الان ۷۸۰ شده است. شیرخشک ریسورس چونپور ۸۰ هزار تومان بود و الان ۴۰۰ هزار تومان شده است.»

محمد طاهری درباره‌ی واردات شیرخشک می‌گوید: «مقداری از کمبود شیرخشک از طریق واردات جبران شد. قرار شد ما به تفاوت قیمت شیرخشک‌های وارداتی و ایرانی که در سامانه ثبت می‌شود به داروخانه‌ها پرداخت شود. حال اینکه سازوکارهای این مابه‌التفاوت چگونه است و چطور پرداخت می‌شود هنوز مشخص نیست و اطلاع‌رسانی درست نشده است.»

موانع سهمیه‌بندی شیرخشک و ارائه کدملی

در گذشته فقط شیرخشک‌های دارویی کم بود، اما از فرودین شیرخشک معمولی هم کم است. تاکنون کمبود شیرخشک در داروخانه‌ها به طور کامل

